

Transkription avsnitt 33 av Elevhälsopodden: Sexualitet, samtycke och relationer, del 1 med Johanna Ivarsson och Sofie Olofsson

Avskrift

Intromusik och inledning (Ljud från skolgård och gitarmusik)

0:02

Barn har en förväntad utveckling både i kroppen och kring sin sexualitet och kring sina relationer och den är ju någonting som är förväntat och någonting som vi vill ska ske hos barnen och då behöver vi förstärka det som är det friska och det som är det braiga och säga ja, min kropp och hurra min kropp och var väldigt engagerad i det perspektivet än att.

0:27

Skapa för mycket förbud och liksom stopp och nej och.

0:32

Och oroa oss och vi kommer in. Ja, men att de har relationer via sociala medier att ja, men det finns ju en friskhet i det också att de har relationen att det finns alltså. Det är inte så lätt att skapa relationer, så det är väl bra att de gör att barn gör det på flera olika sätt.

0:52

Du lyssnar på Elevhälsopodden som sprider elevhälsa till alla i klassrummet i lärarrummet, på skolråden och i korridoren.

1:02

1:09

Hej och välkomna tillbaka till Elevhälsopodden och ett nytt läsår med nya teman och nya avsnitt. Det ska bli jätteroligt tycker vi som jobbar med elever och podden.

1:26

Idag kommer vi ge oss in i ett område, ett kunskapsområde som är sexualitet, samtycke och relationer.

1:38

Det är ett område som jag tror väcker mycket tankar och kanske också känslor hos oss som jobbar med det i skolan så vi ska bli extra roligt att prata om det.

1:53

Inför avsnittet så ställde vi frågan på pedagog Uppsalas kanaler på Facebook och på Instagram vad ni lyssnare ville att vi skulle ta upp om just sexualitet, samtycke och relationer.

2:10

Och vi har fått in en del svar som och frågor som vi kommer försöka få med i avsnittet.

2:21

Till min hjälp så har jag två stycken experter som alldeles strax ska få presentera sig, men jag kom på att jag ska presentera mig själv först. Jag som pratar heter Stefan Boström och.

2:35

Är psykolog och jobbar centralt i barn och elevens i Uppsala kommun.

2:42

Men, jag är verkligen inte expert på det här området så därför har vi bjudit in två experter, Johanna Ivarsson och Sofie Olofsson välkomna. Tack så mycket.

2:55

Jag ser verkligen fram emot det här samtalet mer. Det är.

3:00

Jättespännande vi ser fram emot det också. Ja ja, men.

3:05

Kan inte ni presentera er själva vilka ni är och varför vi ska prata med er om det här.

3:12

Ja, jag heter Sofia Olofsson, jag är grundskollärare och har jobbat då inom grundskolan. Inom det här projektet så är jag anställd som pedagog. Jag har även min bakgrund inom civilsamhället där jag har jobbat med våldsprevention under ganska lång period, bland annat med.

3:29

Våldsprevention inom skolan hur man kan fånga upp barn som lever i våldsutsatthet och jag heter Johanna Ivarsson och jag är socionom och jobbar som skolkurator tidigare. Nu jobbar jag som.

3:43

Lärare på socionomprogrammet på Malmö universitet och utbildade socionomen och jag jobbar då också som sexolog på expedition hälsa för jag är också sexolog.

3:57

Ja, men precis, jag har förstått att ni på båda jobbar med det här expedition. Hälsa. Kan inte ni berätta vad det är och hur det kan hjälpa skolpersonal deras arbete.

4:13

Ja, men expedition hälsa. Det är ett arbete som är finansierat av Allmänna arvsfonden. Den där vi har haft en möjlighet att komma ut till förskolor och grundskolor för att tillsammans med liksom barn från fyra år upp till tio år så har vi tagit fram.

4:31

Övningar och metoder och bildställsmaterial och filmer som kan användas i som förundervisning i sexualitet, samtycke och relationer, och de är teman inom förskolans läroplan också som det här berör.

4:49

Och allt våra vårt material finns eller det mesta av material finns samlat inom i boken kroppskänslor och relationer, sexualitet, samtycke och rättigheter för förskolan i grundskolan. Tidigare år så förstår jag rätt att expedition, hälsa och den hemsidans innehåll. Det är mest riktat mot förskolan och grundskolans liksom lägre åldrar.

5:12

Ja precis och det är ju riktat mot skolan om jag har skrivit utifrån.

5:18

De läroplanerna som finns i förskolan och grundskolan. Sen är det ju så att i en hemsida så litar vi oss också åt vårdpersonal och socialtjänsten och föräldrar. Vi blir ju bredare där, men själva metodboken skriven utifrån arbetet med sexualitet, samtycke och relationer i skolan eller förskolan.

5:40

Nu sa du metodbok kan ni beskriva lite om hur liksom materialet och hur det är uppbyggt, hur man tar sig an det liksom.

5:50

Vi har ju tagit fram det här materialet utifrån den aktuella forskningen som finns inom området och även tittat på vad WHO alltså. Världshälsoorganisationen och Unesco. Deras riktlinjer som handlar om ålders och mognadsanpassad sexualkunskap för barn så att vi hamnar i ett skrivet utifrån ett läge där vi vill se att det är en åldersmognadsanpassad och att det är mer forskningen i ryggen.

6:19

Och då har vi dels sammanställt den forskningen så att vi försöker hitta.

6:26

Ge läsaren en inblick i vad som pågår idag kring forskning och vad sexualitet innebär. Det är ett ganska brett område och sen har vi då också sammanställt en och utvecklat och skapat med metoder för att omsätta det här i klassrummet.

6:47

Så då har vi ja under ett års tid träffade vi över 250 barn där vi tillsammans med barnen har haft barns delaktighet i hela processen och tagit fram och testat material med barn och kommit tillbaka till barngrupper både i förskolan och i grundskolan. Så barn mellan fyra till tio år har varit en stor del av vårt arbete.

7:13

För att processa fram de här olika materialen och metoderna.

7:18

Gud, vad bra att de har varit med liksom och kvalitetssäkrat är på ett sätt så kan man säga alltså. Jag blev jättenyfiken nu när du nämnde Johanna. Det här med forskning.

7:30

Forskning om mognadsanpassning. Var det så du sa?

7:36

Ja just det.

7:39

Kan du ge bara en jättekort, liksom bild av vad forskningen säger om det? Liksom ja, men precis WHO har och eller Unescos viktlinje då? Om vi tar ett exempel som har funnits sedan 2009 kring hur sexualkunskap de ger en har gjort en handledning kring hur sexualkunskap för barn ska se ut under barndomen.

8:03

Och då har de ju delat upp den i olika mognadsnivåer, så det är noll. Nej, vad är det fem till åttaåringar nio till tolvåringar, tolv till femtonåringar, 15 till artonåringar och då finns det olika teman som återkommer utifrån eller det är samma teman som återkommer. Men utifrån olika åldersgrupper då så ser de att ja, men de här till.

8:28

Teman ska tas upp de här frågorna är viktiga för barn att kunna i den här åldern och kunna ha svar på.

8:33

Och, WHO har ju gjort en liknande och i bakom de här teman och bakom det här arbetet så ligger ju har de ju tagit in alltså experter från hela världen kring forskare som har forskat kring sexualitetsbegrepp och barn och.

8:51

WHOS riktlinjer tar även med noll till femåringar, alltså noll till fem, fem till åtta nio till till tolv ja och så vidare så att det finns en ganska.

9:06

Tydlig att det finns olika teman som är viktiga för barn.

9:11

För barn att få undervisning och kunskap och förståelse om och sen utifrån den olika mognadsnivån som barnen befinner sig i. Det är såklart att mellan nio och tolv finns det ju också inom den gruppen en alltså. Det är en stor skillnad på nioåring och en tolvåring. Men att det ändå finns en hum om en riktlinje helt enkelt.

9:36

För att kunna ge barnen en ja, men den mognadsanpassning som behöver göras hela tiden. Ja, men då tänker jag det låter som att det är en väldigt viktig del att man tar upp det som är aktuellt och som barnen klarar av eller har nytta av liksom så.

9:54

Alltid sker idag liksom varför det är viktigt att börja tidigt och liksom.

10:00

Jag tänker att en stor del av sexualitets eller forskningen liksom grundades i det med alltså vi har tagit avstamp i.

10:07

Just det. Det är ingenting som det är inte ett arbete som börjar när barn eller elever är i en viss ålder, utan ja,

det finns med hela tiden som man tänker låter det sen vi brukar sammanfatta det som tidigt medvetet och långsiktigt att vi ska börja tidigt så tidigt som möjligt. WHO vill ju att vi börjar från noll år att?

10:31

Vi ska göra det medvetet att det finns en sexualundervisning som sker egentligen hela tiden genom Media genom.

10:38

Alltså barn tar ju del av samhället och relationer på olika sätt och får snappar upp samtal och så. Men att den medvetna undervisningen behöver ske för att de ska få just den här mognadsanpassade nivån och åldersanpassade och också korrekt information barn som inte får svar på frågor går ju vidare och söker det hos kompisar eller syskon eller internet som blir en bidragande.

11:05

Informationskälla för barn, men den är inte.

11:08

Alltid korrekt och den är ju inte alltid så och den är nästan aldrig mognadsanpassad i just i de yngre åldrarna så att det här och sen att det är långsiktigt att ge barn möjlighet att under lång tid träna på de här färdigheterna med vuxna stöd och att under lång tid få samma tema.

11:28

Teman upprepade men i olika former olika inslag och att de hinner då om man tänker noll till 18 som barndomen är eller i en skola om man har de f till sex eller alltså förskoleklass till årskurs nio. Hur ska vi få in alla de här teman på olika sätt?

11:45

Under flera gånger så att barnen ändå får den här mognadsanpassade så att om vi inte bara pratar kroppskunskap när de är i förskoleklassen, utan vi måste kanske plocka upp det senare också, för då har de en ny förståelse så att vi bygger hela tiden på den kunskapen som vi har.

12:02

Just det och att man kanske försöker ha just ett helhetstänk över tid också så men.

12:11

En annan liten angränsande sak som jag funderade kring. Vi har ju pratat om vi pratar ju om det här med mognadsanpassning.

12:17

Om, vi ska liksom förenkla det lite grann. Hur tänker ni att det skiljer sig att arbeta med det här med yngre respektive äldre elever?

12:29

Alltså, vi brukar väl säga och har märkt väldigt tydligt när vi har träffat liksom de allra yngsta banan och även liksom inte skolandet. Det är lättare på många sätt för att ju yngre bana när ju mindre färgat det är de på något sätt av samhällets normer. Det finns mindre liksom skämskuddar, mindre saker som samhällstabun så att de allra minsta barnen upplever jag eller vi har vi upplevt att de är väldigt så här. De är ganska öppna och nyfikna och mottagliga så som det kan bara oavsett vad vi liksom undervisar om eller vad barnen lär sig om så att vi.

13:00

Har verkligen ett fönster att komma in där tidigt och börja prata, prata om det här och att.

13:04

Så att de får en känsla av att det här hemmet är ingenting som är tabu, skambelagt och.

13:11

Medans om man jämför liksom ju äldre man blir så kan det finnas mer så här lite svårare att få till de här lite djupa samtalen och merfärgade, kanske av samhällets normer och att det är och att det kan vara lite mer pinsamt. Det är väl liksom en sak tänka som vi har märkt tydligt att det är ja, men det kan vara mycket lättare. Hur ska man då som lärare eller pedagog liksom förhåll? Hur blir ens förhållningssätt olika, tänker ni då?

13:37

Jag tänker att om vi hjälps åt har en liksom en gemensam tanke i på en skola, så kan ju vi lägga grunderna hos de yngre barnen och prata väldigt öppet och ge så mycket som möjligt så tidigt som möjligt för att sedan när barnen har kommit upp i åren så är det ju också så en utvecklingsfråga att då då tar de in andras perspektiv mycket, mycket mer, då mycket mer självmedvetna om att eller medvetna om människor runt omkring dem, vad kompisarna ska säga och tycka och tänka.

14:07

Så det blir ju en svårighet att komma in med frågor om det är nya frågor om man då inte har gjort den här grunden när de inte har den här alltså, då är de så upptagna alltså upp till ja, sju eller nio års ålder. Det är lite olika för olika barn, men så har de ju ändå en ganska öppenhet kring att jag är upptagen med mitt eget och liksom inte så otroligt.

14:33

Fokuserad på vad andra hela tiden tänker och tycker.

14:37

Så att det är ju också en del av det, men sen har vi då gjort den här grundarbetet ordentligt? Ja, då kommer det bli mycket lättare. Jag brukar säga till både pedagoger och föräldrar som frågar så säger jag ja, men du behöver ju börja alltså särskilt föräldrar då? Men börja från allra första början när de är riktigt små. Ja, men då förstår de ingenting, ja, men precis då kan du säga, då kan du ju pröva med en tvååring och formulera, hur skulle du vilja säga det här för om du börjar med 13?

15:08

För det är många som tänker ja, men det är först vid puberteten vi ska prata om sexualiteten. Då kommer du ha en trettonåring jättesvår att prata med om du aldrig någonsin tidigare har pratat med en trettonåring av de här frågorna.

15:23

Men har det finns det en alltså kan vi göra ett enormt att de här frågorna finns inom skolan, att det är någonting som lärare faktiskt pratar om och tar upp regelbundet på olika sätt och på i olika klassrum och i olika lärare och olika lektioner? Ja, då kommer det bli mycket enklare att prata mer om äldre också.

15:42

Just det så börja tidigt helt enkelt. Ja, håll ut och prata med varandra. Vad hur gör vi det här tillsammans?

15:51

För det är ju väldigt sällan en skola alltså, oavsett om du har en bara en högstadieskola så är det ju ändå sjuan till nian. Det är ju sällan vi bara har en årskurs utan vi har ju oftast ett par årskurser och då är det ju bra att veta att under den tiden så kommer ju barnens liksom ålder förändras med mognadsnivå också förändras. Så du behöver ju ta om teman igen för att de har byggt på med annan kunskap.

16:17

Eller rent alltså mänsklig utveckling helt enkelt.

16:22

Gud, jag får så mycket tankar och frågor jag.

16:26

Kan ställa en del av dem, tror jag.

16:29

Jag tänker en sak som jag kanske skulle vilja flika in också utifrån, men de äldre barnen och så vi vet utifrån liksom. Ja, men riktlinjerna som vi har pratat om och så där att det är viktigt att ta in liksom till exempel sociala medier och annat så och det är ju sånt som vi har gjort lite grann i vårt arbete med de yngsta barnen kanske vi bara tittade på så här loggor för olika sociala medier och pratar om. Vad är det här för någonting? Då kan de säga så här, ja, men mina föräldrar sitter med det och jag känner igen det, men de visste inte riktigt. De kommunicerar ju inte på det sättet där.

16:55

Som du gör när du blir äldre så att ju äldre man blir tänker jag också. Man behöver tänka in de sociala medierna.

16:59

Som plattform för kommunikation för det sker så otroligt mycket där.

17:05

Så att det är ju viktigt att få in dom frågorna ju äldre barnen blir ja, men och det är ju någonting som verkligen är aktuellt för skolpersonal att liksom man behöver förhålla sig till sociala medier, dels så tänker jag. Nu får ni flera frågor på en gång här får ni välja vad ni ska svara på, men dels så tänker jag att i och med till exempel skollagsändringar där man ju har lagt till det här med alltså grunden är att det ska vara till exempel mobilförbud i skolan.

17:34

Så tänker jag att man på ett.

17:36

På ett sätt har man ju tagit, ställde in till att det här är någonting som inte ska finnas i skolan, liksom en slags moraliserande.

17:46

Det är en tanke jag har.

17:49

Och sen, men samtidigt är det ju något som är så påtagligt i de ungas liv så att det inte går att hålla det utanför skolan. Det är ju ofta som skolpersonal beskriver att.

18:03

Det inträffar någonting på skolan och sen så dagen efter, då har du hunnit hända så otroligt mycket saker på sociala medier.

18:13

Ja, men då tänker jag att då blir det så otroligt mycket viktigare och ännu mer betydelsefullt att börja med.

18:21

Sexual, sexualitet och samtycke och relationen att det är kunskapsområdet får ta större del tidigt för att grundlägga en trygg känsla kring kroppen. En trygg känsla kring relationer, att jobbat med relation och pratat om bra och inte så bra relationer. Hur relationer påverkar oss, hur vi andra människor? Vad får de tycka till om och vad kan de inte tycka till om? Vem är jag? Hur kan jag skapa?

18:48

En känsla av att? Ja, men jag ser ut på ett annat sätt än andra gör men.

18:54

Att skapa då känslan att ja, men vi är alla olika. Kan vi visa på olika kroppar kan vi visa på kroppar, kommer förändras i olika tidpunkter, att när någon är nio år så kan det ju antingen vara så här se ut på det här viset eller på det här viset. Alltså att ge barn en möjlighet för att se olikheten och mångfalden av att vara människa och då kommer och sen samtidigt då lägga på samtalen om sociala medier.

19:20

När något händer och samtalen om rättigheter. Samtalen om att alltså det som sker på sociala medier sker ju för barnen i idé.

19:34

N i deras vardag, oavsett om det är online eller om det är offline så att.

19:40

Men att den här grunden måste finnas av en positiv känsla av min kropp och andras kropp och respekt av andras integritet och känslor och jobba mycket med samspelet och relationerna mellan.

19:56

Varandra.

19:58

Ja och jag tycker att det är ju liksom sociala medier. Till exempel är ju en kommunikations. Det är ju kommunikationsplattformar då. Om vi tänker just det här så här samspelet och relationerna som skapas där att också, men ändå verkligen utgå från att det är ju riktiga relationer. Det är riktig kommunikation som är där och att gå till botten med så här, hur går den kommunikationen då till? Vad är det som skapar konflikter? Vad är det som skapar samspel, hur kan vi vara, hur kan våra relationer fungera på ett bra sätt, när funkar de inte och så precis som Johanna är inne på att.

20:24

Det blir lätt att vi vuxna som inte liksom födda in i det här, kan fokusera på det som man så här. Det är bara en möjäng. Så här lägger från det ändå så att.

20:32

Slipper du det där, men det är inte riktigt vad det funkar. Det är ju en del av liksom relationsskapandet finns där och så tar det på allvar och liksom lyfta in dem. Diskussionerna om saker som sker där med barnen kontinuerligt.

20:45

Ja, men precis att det ni pratade om är egentligen om vi ska försöka sammanfatta att precis att sociala medier är en kommunikationsplattform som egentligen vilken annan som helst. Det är ett medium liksom.

20:59

Och sen så behöver man då prata dels om det, men också om själva liksom innehållet i till exempel sexualitet och kropp och relationer. Och så just det för jag. Jag får en bild av att ibland kan det bli, liksom det blir ihop blandat med alla vuxnas tankar.

21:18

Kanske oro och känslor om det här, så det.

21:23

Är väl, det är väl det vi försöker göra med vårt material att inte bara titta på riskerna med allt som pågår kring barn utan också titta på friskt perspektiven. Att vi har, vad har vi? Barn har en förväntad utveckling både i kroppen och kring sin sexualitet och kring sina relationer. Och den är ju någonting som är förväntat och någonting som vi vill ska ske hos barnen.

21:49

Och då behöver vi förstärka det som är det friska och det som är det braiga och säga ja, min kropp och hurra min kropp och var väldigt engagerad i det perspektivet än att skapa för mycket förbud och liksom stopp och nej och och oro oss. Och vi kommer in. Ja, men att de har relationer via sociala medier att ja, men det finns ju en friskhet i det också att de har relationen, att det finns alltså.

22:20

Det är inte så lätt att skapa relationer, så det är väl bra att de gör att barn gör det på flera olika sätt.

22:27

Men, det handlar ju om när det inte blir bra som vi måste hjälpa och stötta, men vi måste ju också se att det finns positiva saker med det här. Men om man då tänker sig att man är ett lärarlag eller kollegium som har som ambition att ta tag i det här området liksom man har en planeringstid eller planeringsdagar liksom man har möjlighet att göra det då är ju min.

22:53

Upplevelse och känsla även nu när vi pratar att det här är så stort område.

22:59

Och dessutom så ska det ju då integreras i alla ämnen.

23:04

Hur ska man då som?

23:07

Ja nu sa jag ju som kollegium och för det har ju ni sagt att det man behöver liksom sam planera och så där. Men hur ska man som lärare välja vad man ska ta upp? Vad ska vi ta upp och prata om hur? Hur börjar man liksom?

23:23

Ja alltså vi.

23:25

Brukar börja med en övning som vi kallar för livslinjen är.

23:30

Ett sätt att.

23:33

Dels få med barnen. Det är samtalen direkt. Ta tempen på vad barnens liksom tankar och kunskaper befinner sig.

23:40

Och liksom som ramar in hela området och livslinjen går ut på att man använder sig av kanske det går att använda whiteboard eller vi brukar använda så här stora liksom pappersark som vi rullar ut och där det arket symboliserar ett liv och började vi ställa liksom frågor till barnen så här men OK, när börjar livet, hur börjar livet? Och så börjar vi där och få till liksom en dialog kring OK.

24:05

OK, men vad kommer vi ifrån den? Hur började det här? Då får vi till liksom kan vi få till ett samtal om reproduktionen och prata kring det.

24:11

Och vi brukar göra så här ritprata då så kan man göra symboler. Det går ju skriva med de äldre barnorna och så där också. Och sen så fyller vi på senare med liksom alltså så här, OK, vad händer sen under vårt liv? Väldigt stora frågor liksom, vad händer under vårt liv? Hur länge lever vi, vilka relationer kan vi ha under livet? Vilka känslor kan vi känna er i olika delar av livet känner vi? Kan vi känna samma saker i liksom oavsett hur gamla vi är eller kan det skiljas åt?

24:38

Hur förändras kroppen alltså det här du förstår? Det är en ganska stor. Det kan liksom svälla ut ganska mycket.

24:42

Man kan ju bara med den under flera lektioner, men vi har också haft en som är så här under en lektion att börja där och då får du liksom med barnens tankar delaktighet, de får ge exempel. Sen finns det ju vissa faktasaker som vi vuxna vet som vi behöver komma in så här. Nej, men OK just det OK, det behövs ägg och spermie för att det ska bli ett barn. Ja, men hur möts de då? Jo, men det finns ett samspel däremellan, liksom det är inte några snabbaste spermien som vinner till exempel så kan vi prata om det så.

25:11

Och utifrån den här övningen. Sen kan vi låta pågå liksom en jättelång tid att komma tillbaka till eller så gör man det med något tillfälle.

25:19

Där går det sen att bygga på liksom olika teman som att och vi har ju föreslagna teman utifrån vår bok som är nedbrutna utifrån en SKVOS. Liksom rekommendationer så att fokusera på olika former av relation skapande eller relationer. Det här vi och bara det är ett jättestort tema, bara vänskapsrelationer, vad kärleksrelationer, förälskelsen, familjer alltså.

25:44

Kan man ju jobba med det, liksom hur länge som helst.

25:48

Våra känslor till exempel kan vi jobba med identiteten.

25:52

Går ju också att bryta ner i många olika saker. Vad är det som skapar vår identitet, vad och så vidare?

26:00

Och normer.

26:02

Samhällsnormer går till exempel jobba med. Det är också brett tema som går att knyta an till väldigt många olika ämnen, kroppen kroppens utveckling. Där får vi in ja, men både kroppen och utvecklingen där produktionen till exempel.

26:16

Men, jag tycker att det var så himla konkret och bra övning och som jag tänker att de här båda kan göra med yngre elever och med äldre elever. Det spelar liksom ingen roll.

26:26

Att jobba med en livslinje och då beskriver ju du så här, ja, men nu gör vi det här med eleverna. Det som är startpunkt för eleverna, men kan man tänka rätt liksom att man kan göra det som en inventering eller kartläggning som man sedan tar tillbaka till arbetslagsmötet eller vad det nu är när man ses och liksom pratar då om ja, men OK, vad är det vi ser att eleverna tar upp eller att de inte tar upp kan man tänka så också?

26:53

Och det är där vi började vårt arbete.

26:57

Vi gjorde en sådan här livslinje med barnen, både i förskola och sen årskurs två eller tre alltså och sen kunde vi titta på, vad saknar då barn i årskurs tre och vad saknar barn i förskolan och vad behöver vi fylla på med? Vad? Vad, vad är den faktakunskapen? Men att det blir en alltså. Det blir en otrolig delaktighet hos barnen, de blir ju engagerade i det här. Det går att skapa samma.

27:23

Samarbeten utifrån det här sen att forska vidare. Så nu har jag träffat barn så har vi ju kunnat forska vidare i i.

27:30

Ja men OK kroppens förändringar under ett liv och så har de fått liksom prata om det eller forska vidare i det så att det är både som en inventering och det kan det kan man göra som en engångstillfälle. Vi har ju skolor som också tänkte att ja, men det här kan man jobba med hela året eller hela skolgången att det här? Ja, men vi vill verkligen ha det på en pappersrulle, för då kan vi liksom rulla ihop den och sen rulla ut den och fortsätta alltså att det är en fortsättningsdel så att säga.

27:57

När man kan fylla på och fylla på att fylla på.

28:00

Ja, men precis för då tänker jag att det kan bli liksom ett pedagogiskt hjälpmedel för barnen att man liksom de får den här helheten av och sammanhanget som man som man jobbar med då. Även om det kanske är så att man ja, nu jobbar det liksom svenska läraren med en del av livslinjen eller en aspekt, och sen så kom biologiläraren in i ett annat tillfälle och kanske har fått rullen liksom.

28:25

Finns det något mer sätt som ni tänker hur man kan göra elever delaktiga i arbetet med kunskapsområdet?

28:35

Ja, men jag tänker att mycket av våra förhållningssätt eller det vi har utgått från det är att ha fått till så mycket samtal som möjligt med barnen liksom få till dialog och få liksom få tänka och tycka och komma med förslag och sen så att vi inte liksom har för faktatungt utan att vi verkligen har. Och liksom ja, men låta barnen få liksom komma med sina exempel och sina förslag, och liksom så här, hur skulle vi kunna jobba vidare med här eller så att låta också barnens?

29:05

Ja, men åsikter vägar tungt liksom och se också så här. OK, men nu väcker den här klassen vara jätteintresserad av.

29:11

Kroppsdelar till exempel. Ja, men då kanske vi ska ta den vägen du ett tag liksom då. Då fokuserar vi på det liksom att det och just inte tänka så här. Vi som är vuxna. Vi har all fakta, vi ska berätta liksom för och jag vet att många pedagoger inte gör det lilla hälsa och så där, men att verkligen ha med sig det att ta se det som en dialog.

29:29

Ja, men också vi har ju sett skillnaden på förskola, alltså förskola och skola och den bryggan som ändå finns och ibland inte finns. Men att i förskolan så leker vi ju leker lek det ju fram.

29:46

En hel del kunskaper och vi har ju skapat övningar för att barn ska vara delaktiga i de övningarna eller lekar som vi liksom producerar kring de här olika teman. Och jag tror att skolan skulle vinna mycket på det att användas mer i en förskolepedagogik. Jag vet att nu skriker alla här eller?

30:09

En del och att vi kanske ska leka fram lite mer, alltså långt upp i åldrarna.

30:16

Att få utlopp för den här kreativiteten som finns hos många pedagoger och där vi får med oss barnen och.

30:26

I det så blir ju barnen delaktiga på ett annat sätt än om att vi och försöka hitta. Vi har skapat spel kring kroppsdelar. Vi har spel kring känslor, vi har spel kring kroppar.

30:39

Kroppar i olika mognadsprocesser. Alltså. Hur kan vi skapa det här då för att det ska bli mer en, liksom en kunskap som sätter sig men som inte måste läsas in eller som.

30:50

Alltså pedagoger kan vara otroligt duktiga.

30:54

Duktiga på kreativa saker när det kommer till alltså många områden, så jag tänker att ta med den kreativiteten även in i det här att skapa förutsättningar för lek och.

31:07

Lek och skratt i detta.

31:11

Men hur jag blir så nyfiken för er som liksom jobbar med det här och kanske har mer exempel. Hur kan alltså hur kan man ta till vara på lek och kreativitet?

31:21

För kanske högstadieelever. Hur har man kunnat göra det?

31:27

Nej, men jag vet när jag jobbade som skolkurator, så.

31:32

Jobbade jag jobbat både i grundskola och gymnasiet, så jag har haft hela spannet. Men det handlar om att ge tid till och att ge att själv tro på idén om att lek gör skapar skapa något hos människor och att skratt kan förändra. Så jag har haft både.

31:52

Skratt terapi och kudde kuddkrig kan jag inte kalla det, men kuddlek man var tvungen att släppa. Man fick inte stå och banka med någon utan man fick släppa så i årskurs sju och åtta nio det. Det handlar ju om att jag kommer in och är övertygad om att ja, men det här ska vi göra tillsammans.

32:14

Och det handlar ju om att vi får med oss barn, alltså på det vi tror själva på, så när vi tror på det och det passar ju såklart inte alla lärare.

32:24

Eller elevhälsa att komma in och leka, men vi kanske har vi kanske kan prata om det? Hur kan vi göra lite mer? Vad kan vi? Hur kan vi skapa det här på något sätt så att vi får med oss barnen? Så jag tror att det handlar om att och den här livslinjen vet jag. Vi hade en skola, där är en skolsköterska som ska ta det i årskurs nio nu här i skolstarten, för det är bara åh, det här är ju jättebra även för den åldern och vi har ju.

32:52

Vi har ju skapat det för förskolor, kanske förskoleklass ettan tvåan trean alltså?

32:57

De tidigare åren, men det handlar ju mer om. Ja, det blir ju andra samtal såklart om du gör en årskurs nio. Men det blir fortfarande ett samtal som är viktigt att ha. Men i I har du en förskoleklass? Ja, då kommer du få

kanske fylla på med mer kunskap och utforskande tillsammans. Men i årskurs nio ska vi inte tro att alla elever kan en massa för att de har.

33:24

Sätt eller hört eller liksom fått till sig kunskaper på annat sätt.

33:29

De är fortfarande samtalen med andra.

33:32

Andra typer av samtal än det som finns på internet eller mellan kompisar eller med föräldrar. Det är inte alla föräldrar som känner sig trygga nog att prata med sina barn och sedan finns det de föräldrarna som pratar med sina barn och de barnen kan ju mer såklart.

33:48

Men skolan har ju ett uppdrag att jämna ut det här så att fler barn får möjlighet att utvecklas.

33:57

Ja, men så men precis kreativitet och glädje och skratt som sätt att jobba med det här snarare än att ha liksom tvärsäkra svar. Det låter. Jag tycker det låter jättelogiskt och klokt och ta hjälp av elevhälsan tänker jag alltså som pedagog att ta hjälp av eller vara elevhälsa se till att jag är den här elevhälsan som ser till att jag stöttar upp i det här arbetet.

34:23

För både skolsköterskan och skolkuratoren så ligger ju de här frågorna väldigt nära vårt arbetsområde.

34:29

Det även om det ligger rent skolmässigt hos pedagogerna så är det ju våra frågor så att säga i elevhälsan så om vi kan ha ett samarbete med pedagogerna så är då blir vi plötsligt två i klassrummet och det lättar ju också upp på ett annat sätt.

34:47

Ja, men precis för jag tänkte, det är att liksom det är lite som motpoler, liksom så här. Eller vad ska man säga som en ett spektra? Att ja, men ni förespråkar liksom att man ska vara avslappnad och ha glädje och kreativitet och då behöver man ju känna sig trygg.

35:08

Men OK.

35:10

Hur kan och då börjar man fundera. Hur kan vi göra så att vi hamnar i det till så att vi vuxna hamnar i att vi känner oss trygga och glada och liksom avslappnade?

35:19

Men det kan ju vara så att man som vuxen känner tvärtom att man faktiskt känner sig osäker eller rädd för vad som händer med en själv eller med eleven när man tar upp olika saker, så det blir som liksom andra änden.

35:39

Om man liksom inte känner den här glädjen och kreativiteten.

35:45

Att det liksom är på väg att bubbla upp i en utan snarare tvärtom. Hur börjar man då?

35:51

Om man faktiskt känner sig orolig eller osäker eller blyg till och med som vuxen.

35:58

Alltså. Dels tänker jag på ett sätt så här det här, det här är ett kunskapsområde som jag ska liksom undervisa om och när jag är ny på någonting och sett liksom när jag menar när vi började vårt första jobb och skulle börja undervisa så klattar vi nog säkert kända oss osäkra liksom. Men vi kastade oss in i det ändå och liksom blev ju liksom stärkta genom att forma jämfört med att såhär ja, men den har undervisat. Visningen blev så här eller OK, det här kan bli perfekt och då får jag göra nästa gång, eller?

36:24

Så att det handlar ju om att det är OK att det känns lite osäkert att det känns lite obekvämt, men vi behöver göra det ändå och ju mer vi gör det ju mer bekväma kommer vi känna oss. Kommer känna oss tryggare i det?

36:37

Sen klart att det här är frågor som också kan vara liksom olika laddade för oss. Vi har kanske inte så bra kunskaper med oss från vår egen skolgång. Vi kanske inte har fått med oss kunskaper från liksom vår lärarutbildning eller vad socionom utbildning, eller liksom sjuksköterskeutbildning eller sådär. Så det är klart att vi.

36:53

Det kan kännas liksom lite mer tabu och skambelagt än andra ämnen, men jag tror ändå på att våga kasta sig in i det och sen tänk att vi ska verkligen om man tar hjälp av kollegorna att.

37:07

För att känner vi oss ensamma i det här arbetet, då blir det tufft liksom, men att få till det här kollegiala planeringen kollegiala lärandet kunna liksom ändå dela exempel. Det hade gått bra när det blev knäppt att kunna alltså så här faktiskt underkänna att vi lär oss av varandra tror jag också är bra, liksom att vi, men också att ämnet skapar erfarenheter av att göra det här.

37:29

Blir det lustfyllt och intressant att jobba med det.

37:34

Men det går ju alltså. Det är ju precis som vilken annan känsla, hantering som helst. Benämnen känslan. OK, jag är rädd för det här. Jag tycker är obehagligt. Det är så här det känns i min kropp när jag ska in och undervisa de här barnen och jag ska ändå vara ansvarig och det upplever jag. Så här var tjänst den känslan i kroppen. Ja, men vad har jag för erfarenheter av den här känslan tidigare och?

37:58

Vet, jag kommer och kommer påminna mig själv om att ja, men den går ju över det som Sofie säger. Men jag kanske har haft en när jag.

38:05

Ett nytt ämne eller var ny på en ny skola eller nya elever. Att den här känslan bubblar upp att det blir osäker. Men hur händer det efter ett tag? Vad har jag för erfarenheter med mig av det? Ja, men det är samma sak här andas slappna av benämnen känslan gå vidare.

38:23

Känslor kommer. Vi kommer ha en hel del känslor som rör sig upp och ibland är det ju så att vi har ju erfarenheter som vuxna med oss från att inte ha fått det här med oss som barn och så börjar prata om sexualitetsfrågor och då kan ni poppa upp minnen och det kan erfarenheter som inte har varit bra för oss själva.

38:44

Och då är det ju viktigt att ha ett kollegium eller ha någon alltså om man har en chef som kan stötta ner den och säga, men oj, det här jag behöver alltså skapa ett nätverk kring det som skolkuratoren kanske kan vara ett nätverk för pedagoger och många skolkuratorer och elevhälsoteam har ju varandra eller nätverk inom kommunen, men vi får ju också säga till chefen att ja, men nu behöver jag.

39:11

Stöd i detta, hur ska jag göra med det här det här?

39:14

Väcker mycket hos mig för det kan också bli svåra samtal barn. Även yngre barn kan ju berätta om egna erfarenheter som vi själv måste gå vidare med för att hjälpa det barnet. Och det kan ju väcka väldigt mycket även om vi inte har egna erfarenheter av övergrepp eller sexuellt våld så kan det ändå alltså när ett barn berättar om det. För oss så tär det ju på oss och då behöver vi hantera det så att.

39:41

Jag tänker att absolut att det kan kännas obehagligt och vi kan vara rädda och så vi behöver ju vara vuxna i det här och andas i det.

39:50

Och det är OK att inte att det inte blir perfekt. Det är OK att det blir lite taffligt i början och det är OK att det känns konstigt och obehagligt. Det som är jag tänker att vi behöver påminna oss om är ju också vad gör vad händer om vi inte tar de här samtalen? Vad, vad händer om vi inte ger barnen den här undervisningen? Hur påverkar det barnen att?

40:17

Här vet vi idag att ju mer?

40:21

Samtal ju mer kunskap ju mer förståelse barnen får i de här frågorna, desto mer skapar det ett skydd för barnen både i nuet, men också i framtiden i framtida relationer och ett skydd mot våld och övergrepp. Och då tänker jag att ja, men kan jag bidra till barn? Även om det blir lite jobbigt för mig i stunden, även om det blir jobbigt att det kanske blir lite knöligt eller jag så här.

40:50

Osäkert och trevande så kanske det trots allt visar på att ja, men OK, här är någon som här. Jag fick ändå sagt det här. Jag fick ändå.

40:59

Visar på att vi kan prata om det här och efter ett tag kommer jag bli bekvämare. Men för barnen som sitter där med erfarenheter eller framtida erfarenheter så är det ju kan det ibland vara på liv och död att faktiskt ha få ha fått den här undervisningen och veta att så här? Ja, men jag kan hantera det här. Jag vet att ja kunskap om sexualitet. Jag har kunskap om hur jag kan agera i relationer och vad samspel innebär och vad samtycke och respekt.

41:28

Och tillit till andra och det kan alltså det? Ja, vårt arbete är ganska viktigt helt enkelt. Jag tror att vi kan hjälpa, kanske någon lyssnare genom att jag menar skyll på utbildningen där. Jag fick inte utbildning i det här och det för att det är ju sant. Det har ju kommit väldigt sent i universitets examensmålen kring sexualitetsfrågor, så det är ju otroligt många, både pedagoger.

41:57

Skolsköterskor.

41:58

Socionomer logopedier och psykologer nej som överhuvudtaget inte har pratat om sexualitet i sin grundutbildning eller kanske haft en föreläsning. Och det ger ju inte den stora tryggheten, utan det har varit andra frågor och då kan man lägga fram det så istället.

42:19

Ju eller att man har läst det för länge sedan att det var ändå ett tag sedan jag läste på universitetet och då kan man gå in till chefen och säga du, jag behöver uppdatera mina kunskaper.

42:29

Så man behöver inte helt blottlägga sig. Jag har inga kunskaper utan bara jag behöver uppdatera mig. Det har hänt så mycket de senaste fem tio åren i det här området. Jag skulle behöva gå den här utbildningen.

42:41

Eller läsa den här boken eller på något sätt någon kompetensutveckling?

42:46

Bra tricks.

42:50

Nu ska vi se här hur vi ska gå vidare. Ja, men nu har vi pratat. Nu kommer vi in och prata mycket om hur vuxna kan känna sig trygga för att bli mera professionella och vi kanske har pratat om det lite indirekt, men jag vill ändå ställa frågan, för jag tänker att det är något som händer i klassrum eller som inte händer, nämligen att alltså vill vi då?

43:15

Skapa en trygghet för elever så att de känner sig fria att tänka.

43:21

Prata och våga fråga ta upp saker inför mig som vuxen eller inför kompisar. Vad tänker ni om att hur man kan skapa den här tryggheten hos elever att ta upp även känsliga saker?

43:37

Ja, men alltså det så tänker vi väl att det eller tänker jag att det handlar ju om.

43:43

Allt arbete i skolan liksom att vi har ett ansvar att skapa en grundtrygghet i gruppen för att liksom.

43:51

Det kan alltså om vi inte har en grundtrygghet i gruppen så kan det skapas liksom lika mycket kränkningar

utifrån att vi säger fel på matten som att vi säger någonting tokigt när vi pratar sexualitet. Samtycker relationer så att det är ju ett liksom pågående arbete hela tiden och det är inte ett lätt arbete, absolut liksom än att vi har det ansvaret.

44:08

Att jobba med liksom relationskapandet att trygga barnen i att ja, men att skapa så gott elevklimat och gruppklimat som möjligt och det har kommer, då har vi ju nytta av det i de här samtalen, liksom att det finns ett.

44:23

Ja, men ett gott klimat i klassen.

44:26

Tänker jag så det är ett större arbete också, liksom? Ja, men det gäller inte bara det här. Nej, men precis och det är liksom en del att då så finns det ett en öppenhet så kan vara eleverna bara våga fråga om.

44:38

Om de här frågorna.

44:39

Lika så som de vågar ställa frågor på SON till exempel.

44:46

Men sen kan ju en hjälp för eleverna är ju också om jag använder ett material.

44:52

Där det blir mer. Vi behöver inte prata om oss själva och det vi har upplevt, utan vi kan prata om den.

44:58

Människan vi pratar om framme vid tavlan alltså hur liksom ställa frågor kring ja, men vad händer sen i den här människokroppen eller vad brett kan du berätta mer om det här? Alltså där vi ger barnen möjlighet att prata om?

45:12

En fiktiv person.

45:16

Så det är ju ett sätt också att skapa den här att vi inte pratar om oss, alltid om oss själva så att säga och ju äldre barnen blir desto mer kan det vara viktigt. Med yngre barn är det inte lika viktigt för att barn, de vill ju oftast bara berätta ännu mer om sig själva.

45:36

För det är en del av deras utveckling att processa mycket utifrån sin erfarenhet.

45:45

Just det och där tänker jag att liksom när man tänker efter att skolor och lärare är egentligen är väldigt bra på att jobba med saker. Ja, men genom att till exempel läsa en bok om en person som upplever saker eller att jobba med ett case om något så här hedersrelaterat det pågår ju i samhället och kan man göra det.

46:08

Till ett case istället för att stå så här nära och prata om vad känner och tycker jag hela tiden liksom.

46:17

Precis och jag tänker att det är det vi ska göra också så här vi har ju inte. Vi ska ju de här lektionerna och det finns ju inte till för att liksom terapi så här, hur mår du? Vad händer din kropp? Utan det handlar ju om att få en större kunskap, en kunskap om vad som kan hända sin egen kropp. Men andras kroppar med de liksom olika former av relationer, att de vi måste ha liksom den större bilden så att det ja, jag tänker att vi ska liksom lyfta blicken och de ska prata om det som finns utanför de själva.

46:45

Men ta hjälp av då olika material och case och.

46:48

Bildstöd och filmer och så.

46:53

Men sen handlar det ju också om att gå tillbaka till det vi pratade om tidigare. Han började tidigt att det att de här samtalen ska vara en del av en självklar del av skolan hela tiden, då blir det inte det här alltså. Då blir gruppen tryggare kring att prata om det här också och då kommer elever kunna kanske inte första gången berätta någonting, men kanske nästa gång eller nästa igen. Men om det är ett återkommande ämne som kunskapsområde som kommer tillbaka åt samtals.

47:22

Samtalen fortsätter med olika lärare och olika situationer och olika.

47:29

Ja men på olika sätt, då kommer ju det också ge en trygghet för barnen. Att OK, det här kan vi prata om och när det behövs och särskilt då om elevhälsan är med emellanåt, vilket jag tycker är en viktig del att de är en del av den här delen av undervisningen. Just för att det ligger så nära både skolkuratorns och skolsköterskans arbetsuppdrag.

47:54

Så kommer ju elever vända sig till dem när de behöver den extra stödet eller hjälpen.

48:02

Så att det handlar ju om att vara öppen och hela tiden prata om det, men att då också hela skolan är en del av det.

48:11

Klokt.

48:15

Ja, men det är som en helt ny värld som öppnar sig här, tänker jag.

48:21

Och och då tänker jag såhär som en följdfråga eller Association från det. Det är liksom så här, hur ska man som lärare hinna hänga med i allting som händer innan det här området?

48:35

Tänk att det, det är ett stort område och det händer mycket kring det just nu. Hur ska man hinna med? Var ska man liksom fokusera? Eller liksom så tänker ni? Jag tror att början är ju att prata med kollegiet och prata med sin rektor och titta på, hur kan vi göra den här samplaneringen som faktiskt behövs?

49:01

Vilka delar ska jag ta, vilka delar ska du ta? Hur ser vi?

49:05

Ser vi över hela barnens skolgång hos oss så att vi vet att om ett barn börjar hos oss, oavsett ålder och slutar hos oss efter skolans ja vår skolas slut så att säga så har vi gått igenom det här på olika sätt och i det så behöver vi hitta. Hur gör vi det? Hur får vi tid till den här samplaneringen men också förbereda sig för de här lektionerna, precis som vi förbereder andra lektioner?

49:36

Och ge tid till det, men det handlar ju också om att.

49:41

Vi förespråkar ju egentligen också läs vår bok men.

49:46

Skapa vi har försökt hjälpa till genom att skapa den här boken och skriva den här boken utifrån att vi vet att det går inte att läsa alla de vetenskapliga artiklarna, all den forskningen som vi har läst alla de alltså WHOS och Unescos och alla möjliga som ja allt det vi har processat har vi ju försökt hjälpa till att ta ut då för att göra det lite mer lättillgängligt.

50:13

Så att man orkar läsa och kan ta till sig det lite lättare helt enkelt, så det är ett sätt och det finns ju fler böcker inom temat. Det har kommit några nu sista i och med att det har blivit ett kunskapsområde som ska tas upp mer på allvar och då har det kommit poppat upp några böcker här senaste åren.

50:36

Och att helt enkelt hitta någonting att hålla sig i när man som lärare eller som kollegium börjar.

50:44

Sätta sig in i det här området.

50:48

Bra tips och att vi ger gärna tipset om att skapa läsecirklar kring böcker att tillsammans som kolleger.

50:58

Läsa ett kapitel och sen alltså låta dig ta tid också. Att OK, vi börjar här då vi läser det här kapitlet och då kanske vi kan göra de här övningarna. Kanske kan göra detta och sen ja, vi läser senare igen så allt behöver inte göras direkt. Allt ska inte göras direkt och det ska helst inte göras under en vecka eller två veckor under elevernas skoltid, utan det ska spridas ut och den.

51:24

Utspridningen är ju bra för vår egen inläring under tiden också.

51:29

Men sen är ju poddar som den här är ju ett sätt.

51:36

Men gud vad bra man behöver alltså inte kunna allting i förväg och även om man känner sig lite överväldigad så är det bara börja någonstans liksom ta tag i någon någonting och.

51:49

Och börja sätta sig in till det. Kan ni inte nu när vi ska börja runda av nämn igen? Ja, men era resurser.

51:57

Och om ni har ytterligare någon resurs som ni tänker att, men här är här är en bra liksom stödstruktur att hålla sig.

52:07

Precis men dels så har vi ju då vår bok kroppskänslor och relationer om sexualitet, samtycke och rättigheter för förskolan och grundskolans tidigare år. Det som sagt som en blandning, liksom vad forskning är fakta och också övningar.

52:23

Som de är indelat i tematiska kapitel.

52:27

Och sen så har vi expeditionhalsa.se där vi har bildsättsmaterial filmer, animerade filmer som jobbar med barnen. Det finns tillhörande bildstödsmaterial till boken där och så där vi kan jobba vidare där.

52:43

Men sen tänker jag just som Johanna säger att det lyckligtvis har kommit en del nya antologier och böcker just kring sexualitet, samtycke och relationer.

52:54

Som olika liksom.

52:57

Sexologer och psykologer och pedagoger, och så har skrivit för att liksom stötta oss i det här.

53:06

Ja, men jättebra.

53:11

Alltså Sofie och Johanna. Jag känner mig jätteinspirerad och jag tror verkligen att den som lyssnar också har fått en jättebra intro att känna lite mera lust och intresse för det här. Om man kanske har varit lite orolig eller fundersam så tack.

53:33

Så tack så jättemycket för det här samtalet.

53:37

Tack för att vi fick komma eller vara med får man väl säga ja, så tack ni som har lyssnat på avsnittet skriv jättegärna om vad ni tänker om det i den vi lägger upp material på sociala medier.

53:57

Och så hörs egentligen i nästa avsnitt så tack och på återhörande.

54:04